Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3525 4° [40:1,-400]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3525 4° [40:1,-400]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3525 4° [40:1,-400]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3525 4° [40:1,-400]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3525 4° [40:1,-400]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3525 4° [40:1,-400]

DA BOX

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3525 4° [40:1,-400]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3525 4° [40:1,-400]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3525 4° [40:1,-400]

RANZOVII

INCLITI, ANTIQVI, NATALIS, AC HAEREDITARII RANZOVIORVM PRAEDII, A GENEROSO, NOBIL: AC MAGNIFICO DOMINO, HENRICO RANZOVIO, PRODVCE CIMBRICO HAEREDE, *nunc recens inſtaurati, & in Arcis ſublimitatem educti, breuis & graphica deſcriptio, facta & conſecrata eidem.*

ab

ALBERTO LOMEIERO LVBBECCENSE.

SVBIVNCTAE SVNT INSCRIPTIONES EIVSDEM ARCIS, CVM ALIIS NONNVLLIS LECTV NON INIVCVNDIS.

ISLEBII
Typis Groſianis.

A. C. 1595. â primâ Oldenburgicorum Comitum in Regis Daniæ electione CXLVII. ab vltimâ Dithmarſiæ ſubactione XXXVI.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3525 4° [40:1,-400]

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3525 4° [40:1,-400]

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3525 4° [40:1,-400]

ARX RANT

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3525 4° [40:1,-400]

ANTZOVIA.

typus eſt arcis RANZOVV, quæ continet illa,
Latius aſt Vatis carmina ſcripta docent.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3525 4° [40:1,-400]

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3525 4° [40:1,-400]

INCLITI ET ANTIQVI RANZOVII GRAPHICA DESCRIPTIO.

Dialogus.

Poëtæ & Muſæ.

Eſſe quid hoc dicam? tam denſa ſurgit Eremo *Poëta.*
Arx excelſa, ſuo nec dum circumdata vallo,
Antiquum referens nomen, ceu prædia quondã
Romano populo, Patribusq; antiqua fuerunt
Gentibus inſignita ſuis, & nomine Patrum.
Dic age Muſa mihi, ſtudio & molimine cujus
Iſthuc ſurgat opus? quis tanta impendia faxit,
Et cur? nam vulgare nihil præferre videtur.

Non mihi difficile eſt, vates, narrare quod optas, *Muſa.*
Enarranda modò Vigili tu mente notato.
Prædia quæ celſam conſurrgere cernis in arcem,
Antiqua ac opulenta ſatis jam tempore longo,
Et quoq; Ranzoidum præclaro Clara fuerunt

Nomine, cujus & hinc Gentis ſuccreuit Origo. *Poëta.*
Quæ gens illa? quis eſt ortus? generisq; propago?
Audio nam toto gentem hanc celebrarier Orbe.

Gens antiqua virum Cimbrorum vivit in oris *Muſa.*
Semideâ virtute vigens, Heroica geſtans
Pectora, conſilijs, belloq; & pace togatâ
Felix atq; potens, & rebus dives opimis,
Gentem Ranzovios dicunt cognomine Cimbri.
Gentem hanc Majeſtas multum & clementia Regum
Danorum evexit, dilexit, fovit & auxit,
Egregias ob virtutes & robora mentis,

Queis præ Nobilibus reliquis effulget in armis.
Cimbria nam quamvis quam plurima ſtemmata gignat
Nobilium, rebus ſimul & virtute valentum,
Non tamen accedunt tantæ ad virtutis honores,
Quantos RANZOVICAE nacta eſt proſapia gentis.
Hæc quandringentos arcem hanc poſsedit in annos,
Non quod tum primum gentiſvè vel arcis, origo
Ceperit, alta loci nam Prædia nota fuerunt
Tum quoq; RANZOVICAE claro ſub nomine gentis.
Dum Comes Illuſtris Liſnici ſanguinis Otto
Hæc inſtaurando tunc Prædia nota nouauit,
Nomine Ranzovio. Patet hinc: aut ante fuiſſe,
Aut ſurrexiſſe hanc Comitum de ſanguine gentem,
Atque ex hoc Patrias tenuiſſe hæc prædia ſedes.
Cujus & indicium, mutatæ Inſignia ſtirpis
Liſnicæ monſtrant, eadem quæ tota videntur,
Nec diuerſum aliquid Ranzois distat ab Armis.
Sic huic aut è gente loco ſunt nomina nata,
Aut è ſede Patrum gens hæc ſua nomina traxit,
Quando ob virtutes inſignia fortis equeſtres
Abſtulit egregias, & Nobilitatis honores.
Mente ſatis dextrâ hæc ſententia noſtra refutat
Hos quoq;, qui in dubium per ſe maniſeſta retorquent,
Quiq; ex incertis longe incertiſsima claudunt,
Lenta dedit quia Lentiades, ſua Saldria Saldros,
Albenslebiades dedit, Albenslebia: Rhedos,
Rhedia ſtirps, locus, arma, dupli quos arguit ortus.
Sic generoſorum Comitum ſua nomina virtus,
Et genus, antiquis è ſedibus, Inclyta, traxit;
Lippia Lippiades antiquos, Friſia Friſos
Progenuit, ſic Ranzoidum conſentit origo.
Nam natale ſolum, Virtutis origine quondam

Stemmata Nobilium, poſt fortia facta, notabat,
Aut locus, aut virtus, aut circumſtantia facti
Semideo Heroi dedit olim Nobile nomen,
Aut auxit Heros Illuſtri nomine ſedem.

Ergo â principio ſedes gens obtinet illas *Poëta.*
Patrum ſorte datas hæredem, neve alienis
Sors dedit has maribus, plures vt novimus ipſi
Mutatas nummis, alienoue ære grauatas,
Aut aliâ quâdam Patribus ratione relictas
Amiſiſſe ſuos Dominos, & nomina gentis
Conſeruaſſe tamen, quales Germania multas
Continet, vt numerare libet, ſi fortè licebit.
Veltheimi, Hollades, Aldenſes, Altiodesq́;,
Caſſenbruchiaci, Quernheimi, Stochemiq́;,
Tum Steinbergiadum ſtirps & Moniehauſica pubes,
Innumeriq; alij, quos huc adducere longum eſt,
Qui non extremis ſunt Nobilitatibus aucti.
Omnes hi vel ſponte ſuâ, vel Martis amore,
Aut alijs etiam ducti rationibus, olim
Liquerunt Patrias ſedes, virtute receptis
Alternis, vel Conſilijs, vel Martis honore,
Vel nummis etiam, fatis melioribus vſi,
Nacti ſunt meliora ſuorum prædia patrum,
De quibus inſigne eſt: Veteres migrare Colonos.
Multi etiam retinent Patrum virtute, paratas
Antiquas Sedes, hæredum nomine, quondam,
Vnde genus ductum eſt & Nobilitatis origo,
Vt ſunt: Lenteades, Rhedenſes, Benniaciq;
Bolmerij, VVeBerlingi, ſtirps Saldrica, nec non
De qua nunc ſermo eſt Gens RANZOVIANA: parentum
Omnes antiqua qui Nobilitate refulgent.

Hi patrias ſedes & Nobile nomen adepti
Numinis auſpicio ſeruant, meliora parantes
Marte ſuo, patrumq; decus virtute tuentur.
RANZOVIAS igitur ſedes quia ſanguine cretus
RANZOVIO tenuit: Cur non & fortiter antè
Ornavit patriam, de quâ ſibi fluxit Origo,
Quod tot poſt annos fit nunc & tempore ſero?
An ex antiquis quiſquam jam patribus ortus
Virtute excellit, qui talia ſuſcipit Heros?

Muſa. Nimirum ſentis quod res eſt ipſa, frequenter
Non eadem ſors eſt, virtus non omnibus vna,
Numina, mortali nec cuilibet omnia donant.
Sæpe ſuos Atavos quisquam virtutis honore
Vincit, ſæpè Patrum quisquam deformat honores,
Lucem addit luci hic, infert luci ille tenebras.
Stirpis RANZOVICAE jam verè Nobilis Heros
Forti patre ſatus multos lux fulſit in annos,
Et Patris & Nati virtus ſuper æthera nota eſt.
Egregiâ genitor belli virtute Ioannes
RANZOVIVS, vera virtute auratus Equeſtri,
Qui decus excellens & Equeſtria Cingula bello
Emeruit, Solymam cum pugnaretur ad vrbem.
Regibus ille tribus forti Diademata dextrâ,
Danorum Regni, ſolito de more Senator,
Impoſuit, geſsit ſeſeq; fideliter Heros,
Marte fero domuit Dithmarſos mente feroces,
Principibusq; ſuis infeſtâ mente rebelles,
Hosq; ſuis Dominis ſua ſub juga Marte coëgit.
Nec minus ille tamen mitis quam fortis & audax,
Res manifeſta patet: novit quia parcere victis.
Tu, devicta dabis facti Dithmarſia teſtem,

Quæ

Quæ timidis manibus tremebundas abijcis haſtas.
Hoc patre RANZOIDES prognatus, ſplendidus Heros,
Clarus Semideâ virtute, HENRICVS, & amplis
Divitijs, non tantum auro nec veſte ſuperbâ,
Non modò diues agri, poſitisq; in fænore nummis,
Nec modo turritis domibus, valloq; tremendis:
Illis ſed potius rebus quibus iſta parantur.
Ornat enim doctrina virum, & prudentia rerum
Maxima, conſilio ſapienti pollet & vſu
Longinquo, nec non forti virtute, juventus
Dum ſtetit aucta viro, non ſacta minora parente
Edidit, affirmat ſtrages Dithmarſica verum,
Quâ factâ, æqualem laudem ſortitur in armis,
Fortis eques, parteſq; datas cum patre tuetur.
Nec modo: Devictas terras, armiſq; ſubactas
Miſſa ſorte, dehinc, & poſto limite certo,
Regi, principibusq; ſuis diuiſit habendas,
Quam grauis eloquio fuerit, quam voce potenti,
Ac fidus tandem pacis quam ſuaſor & autor,
Hoc res ipſa docet, totum res nota, per orbem.
Dania cum Suecis jamdudum cumq; Polonis,
Ardua bella diu, multo cum ſanguine geſsit,
Strage vtrinq; datâ toties & cæde cruentâ,
Vndiq; direptis agris, & plebe peremtâ.
Quo non exiguam Lubecca ampliſsima cladem
Accepit bello, nec pax ſperanda fuiſſet
Ramos pacificæ niſi prætendiſſet olivæ,
Orator ſummus, Friderici Regis amicus
Ranzoides, partes qui conditionibus æquis
(Regis juſſa ſui) peramicâ voce diremit.
Nota loquuntur vt hæc pacis trans acta Stetini.
Heros RANZOVIVS ſic fortis Marte togâq;

Fortia

Fortia ſemper amant & candida pectora pacem,
Et nec bella gerunt fortes niſi pacis amore,
Armaq; reſpiciunt niſi ſint præpoſtera pacem.
Ecce hic, RANZOIDES Muſarum ſummus amicus,
Ipſeq; quas juvenis coluit, quas & fovet altor
Iam ſummo ſenio, ſed viribus integer æui
Omnibus, hanc arcem Majorum inſtaurat amore.

Poëta. Hæreſnè ergo loci ſemper fuit? annè paravit
Tandem aliunde ſibi cognato a ſanguinis arcem?

Muſa. AEre? ſibi hæc patrum confecit prædia magno
Majoriq;, quidem quàm res, & carius emit,
Cum queat hîc aliquis vix eſſe propinquior hæres.

Poëta. AEre? et tam caro? confectus jamq; ſenecta?
Propemodumq; hæres? quid cauſæ? ſuggere Muſa.

Muſa. Cauſa duplex mihi viſa fuit condigna relatu,
Quo virtus, pietasq; animi manifeſta niteſcant.
Cauſa prior: pietas majorum feruet amore,
Neue alienentur jam conſeruata tot annis,
Majorum titulo & generoſo nomine patrum,
Atq; ita legitimis motis hæredibus, ætas
Sedibus his tandem patrijs oblivia gignat,
Ac dubitet quisnam, fueritnè hæc Patria ſedes
RANZOVIIS vnquam, cujus poſſeſio, nulla eſt?
Et ſic in dubium gentis moveatur Origo.
Quod multis alijs, Vates, te judice, factum
Contigit, indigitat velut experientia vulgò.
Scilicet hoc pietas proauis bene grata cavebat,
Hic ærinè putas parcendum? & quid graue præſtat
Negligit vt patrum veſtigia fortia virtus,
Degenerisq; patrum partos contemnis honores?
Et genus, & proavos, & quæ non fecimus ipſi

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3525 4° [40:1,-400]

Vixea noſtra voco : Verum eſto : Sic tamen eſto
Ad mala declivis, ſpernat : Laus namq; parentum
Laus noſtra eſt, laudis modo virtus æmula, Patrum
Excitet ad laudem, calcarq; Nepotibus, addat.
Ergo qui patriam, patres, Diuosq; penates
Suſpicit,hic vero pietatis amore movetur
Hâc pietate, ſua merito de gente fauorem,
RANZOIDEN meruiſſe decet, qui patria curat
Numina, qui patrium, qui poſteritatis honores.
Hæc potior cauſa eſt, quâ motus amata redemit
Prædia RANZOIDES, Patriæ ne fama periret.
Altera cauſa ſubit : nimirum dulce levamen
Iam caneſcentis ſenij, requiemq; petentis.
Quatuor atq; decem vitæ quia luſtra peregit
A puero in ſtudijs Muſarum adoleuit honeſtis,
Artibus addictus quas libera cura gubernat,
Quas etiam in vitâ multum jam grandis amauit,
Quas & amore ſenex jam nunc amplectitur omni,
Muſarum columen : quas ipſe ornauit & auxit
Egregijs ſtudijs, id quod monumenta loquuntur
Plurima librorum, vi militiæq; domiq;
Strenuus, & Regum non parua negotia tractans,
Ardua virtutis, generoſaq; culmina ſcandens
Producis officium & ſic Regia munera geſsit
Nullo vt juſtitiæ violaret tempore Leges.
Regibus ergo ſuis fuit omni tempore charus,
In primis ſummus Frederici Regis amicus
Extitit : Ergo virum præcioſo munere regni
Ordine donavit Rex hic, Elephantis honore
Ex auro facti, cui bellica machina turris
Deſuper impoſita eſt, quo Danicus ordo ſuperbit,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3525 4° [40:1,-400]

In vita his actis ſenij nunc ocia quærit
Vt recreet feſſam ob tractata negotia mentem,
Quam toties Diui recrearunt Numina Phœbi.
At nunc eſſe poteſt quæ delectatio major
Quæ juuet & recreet longæuæ fata ſenectæ,
Quam patrias ſedes cultu exornare venuſto,
Vnde Ataui patres, vnde ipſe è viſcere patrum
Exortus, fatis ſuperas & veſceris aurâ?
Dulcius ecquid erit vitæ, quam ætate ſenili
Optima majorum cognoſcere geſta parentum,
Ipſeq; quid quondam fluxo bene geſſeris æuo?
Quod perpendentem loca patria ritè monebunt.
Hic etiam patriæ meditatio ſancta futuræ
Seſe offerre poteſt, nam non habitacla tenemus,
Hîc manſura diu, ſuperum contendimus aulam,
Cœlicolumq; domos, ſedes ubi fata beatas,
Felicis patriæ manſuraq; gaudia monſtrant.
Non Ataui, nec Aui, nulli longo ordine patres
Hic vixere diu: Breuis eſt anguſtia vitæ.
Centum anni vita eſt: quid reſtat? puluis & vmbra.
Naſcimur & morimur, moriendo vita redibit
Cœlica, terreſtris vitæ quâ terminus hæret.
Symbola RANZOVICAE veluti virtutis adumbrant.
Hæc natale ſolum nos admonet & jubet vti,
Temporis vſurâ, donec tollamur Olympo.
RANZOIDES quod & ipſe animis conſiderat altis,
Inſcindi ſaxis dum ſenſa profunda laborat,
Menti inſculpta ſuæ, dubio ſine gnauiter effert,
Ad verbum ſignata ferè formalibus iſtis:
Hæc domus eſt domuum forſân poſtrema mearum.
Quando meæ vitæ jam meta propinquior inſtat.

Hoc

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3525 4° [40:1,-400]

Hoc opus eſt operum poſtremum fortè meorum,
Sentio dum gelidam propius ſuccedere mortem.
Quare trado manum, mortalia cuncta valete,
AEdificata mihi viuo domus extat Olympo.
Poſteritatis amore facit, quicquid facit, ipſe
Cælica ſuſpiciens animis, terreſtria ſpernens.
Hoc animo Heroes & fortia pectora, multi
Dilexere ſuam patriam, Diuoſq; penates
Ac patrum Natale ſolum pietatis amantes.

Ecce Ithacus rerum per tanta pericula vectus
Qui mare, qui terras, poſt bella exhauſta, peragrans
Totus oberrabat, Circæo illectus amore
Suavia jam ſenſit, Diuino & amore Calypſus,
Terris, quæ rerum felicia quæq; ferebant:
Non tamen ille minus patriæ flagrabat amore,
Atq; ſalebroſas Ithacæ repedabat ad oras,
Tamq; gravis Senij patriâ tellure levamen
Quærebat, patrios vt ſaltem cernere fumos
De longè cuperet: tantum natale juvabit
Adſpexiſſe ſolum, patrijs vt redditus oris
Quilibet, extremo facilè juveneſceret ævo.

Sic patrios rivos, & Tuſcula rura colebat
Tullius ille ſenex, qui maxima geſſerat olim,
Hic requiem vitæ quærèbat, & ocia mentis,
Tunc quoq; grata viro ſua quandò negotia geſſit,
Ocia namq; colens, nonnulla nogotia mente
Ardua voluebat, velut ocia danda labori,
Id quod fine ſuo problemata Tuſcula monſtrant.

Et quid Trojugenæ? jam tum janctum exciſa jacerent
Pergama, & exilijs erraret Troica pubes,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3525 4° [40:1,-400]

Nonne ſuam Trōjam, Xantum, Simoënta, penates,
Fruſtra fingebant, procul hinc & nomine falſo,
Tam dulcis patriæ memores memoresq; parentum.

Illa virum pietas, & egeſtas nulla coëgit
AEre parare ſibi tam prædia cara parentum.
Nam ſunt prætereà tot prædia clara, tot arces,
Quot vitæ dubiæ, mediocris poſtulat vſus.
Eſt Bredeburgum, quo non arx fortior vlla,
Occurrunt in quâ grata ac pulcerrima viſu,
In qua jucundam poſſet traducere vitam,
Ni majus pietas Diuina leuamen haberet.
Eſt Draccoburgum charæ dos conjugis olim,
Eſt de Ranzovijs, Ranzovisholmia dicta,
Eſt VVandesburgum, Thuſebeccum, Nutzoviumq;,
Eſt & Grunovium, Melbeccum, & Redingstorpum,
VVellingsbuttellum: queîs tandem nomine clarum
RANZOVIVM, acceſsit, Radix & gloria patrum,
Omnia quæ ſuperat celebrata ſcientia rerum,
Affinisq; Dijs ſuperis Heroica virtus.
Nam pietas, diuis gratiſsima, limina tranſit
Cælica, conſeruat virtus poſt funera vitam
Inclyta: Quid multis? paucis, en, plurima dicam:
Vivitur ingenio, ſuccumbunt cætera morti.

Poëta. Ergo quid egregium? quid habet mirabile viſu
RANZOVIVM vetus hoc? quo delectare ſenectam
Poſsit, & a grauibus libertam reddere curis?

Muſa. Maxima commoditas antiqua hæc prædia adornat
Frondentes ſiluas, reſonantes oſcine læto
Tempora verna vident: Cerecem ſed colligit æſtas
Agris fertilibus, qui fructibus horrea complent.
Glandiferæ quercus, nux fagea, poma, nuceſq;,

Autum-

Autumnum exhilarant, de longè vina feruntur,
Compoſcit flammis hyemem ſed plurimus ignis,
Innumeræ pecudes, diſtentoq; vbere vaccæ,
Veſpere quoq; domum redeunt, armentaq; multa.
Maxima turba ſuum ſiluis paſcuntur & aruis.
Circum prata jacent, ſtagnantia flumina circum
Piſce oppleta ſuo, nec non & amæna vireta,
Servitio ſeptem, & pagos hæc prædia cogunt.
Venandi ſtudijs, queìs delectatur & ardet
Inclyta nobilitas, naturâq; appetit illa,
RANZOVIUM circa ſiluæ, monteſq; perampli,
Climata lata patent: indagine cingere ſaltus,
Retia firma, plagas, tenebroſis tendere lucis,
Cornibus increpitare feras, terrereq; raucis,
Acres clamoſâ voce inſtigare moloſſos
Aut optare etiam lato venabula ferro,
Non infrugiferum fuerit? nam multa ferarum
Corpora felici, capiuntur fortè, Dianâ.
Sævus aper, Caprei celeres, cerviq; fugaces,
Innocui lepores, atq; aſtu prædita vulpes,
Immaneſq; lupi, deêrunt hîc tempore nullo.
Auibus fruſtra hîc autumni tempore non eſt
Retibus inſidias ſtuere, aut has fallere viſco,
Agmina perdicum ſimulata cogere caudâ,
Pedicas gruibus, fringillis ponere capſas,
Aut etiam jaculis celeratis figere cygnos,
Hæc ſunt nobilibus fortis conceſſa voluptas
Nobile RANZOVIUM quam ſuppeditabat abunde,
His Latona locis, his gaudeat ipſa Diana,
His venatrices Divæ ſua retia tendant.

Clari RANZOVII melius quo limina ſurgant,
Structuræ inſeruit laterum domus adſita coctrix,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3525 4° [40:1,-400]

Illum RANZOIDES fieri quam fecit in vſum.
Hydromylas geminas ante ipſam conſpicis arcem.
Altera, quæ Cererem ſaxo confringit adactam,
Illa ſuos reditus ex ruſticitate reportat,
Procurans arci, gratis ſua farra propinquæ.
Altera ſed Cuprum quæ follibus urget & igni,
Deſpumans ſcoreas mollitq; & fuſile reddit,
Poſtea malleolis & cogit & explicat illud
In latas tabulas, unde æneaa vaſa deinceps,
Artificis manibus fiunt, fabrefacta per artem.
RANZOVIANA molam conjunx procurat utramq;
Halliadum gentis CHRISTINA, domeſtica conjunx,
Nobilitate ROSAE & multâ virtute niteſcens,
Gnara rei, ſi, ſiqua rei ſit fæmina gnara.
Poſt arcem exiſtit tumulus circumfluus undis,
In quo continuâ domus eſt ex abiete, ſaxis
Abſq; ullis conſtructa, arx parua, ex abiete tota
Condita, tum viridi tota exhilarata colore,
Ad ſenij directa modum, non peſſimus humor
Gignitur hîc membris, ſomnum nihil impedit iſthic,
Corporis humores ſiccantq; juuantq; calore.
Hæc tabulata domus, ſenij quo membra leuantur,
Omnigenis herbis & plantis conſitus hortus,
Semper odore bonô fragrans, circumjacet arcem:
Bombit Onocrotalus vicinis carmina ſtagnis
Qualia ſcit, noctu clamoſum rana coäxat,
Iſthæc cuncta juuant æſtiuo tempore ſomnum,
Nec graue ſit, philomela melos ſi comminus addat.
Paruam hanc Ranzoides, produx pius, incolit arcem,
Naturæ ductus bonitate & numine dextro.
Pons prima ex arce hanc paruam transportat in arcem.

Pontis

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3525 4° [40:1,-400]

Pontis ad ingreſſum ſcena eſt extructa quaternis
Poſtibus erectis, & curua fornice tecta,
Latum quadratis planata eſt area ſaxis:
E ſaxis itidem ſunt facta ſedilia circum,
Auris & claro tentoria peruia cœlo:
Inclytus hic produx Solis defenſus ab æſtu,
Tectus & â pluuijs ſedet, obſeruatq; ſuorum
Impoſitas operas, quo quis ſtudioq; fideq;
Officium faciat, quis torpor tardet inertes,
Caſtigatq; moras, rebus dans calcar agendis,
Ad latus agglomerant fidi de more miniſtri
Rite ſui Domini quibus eſt cuſtodia curæ.
Huc vocat, eſt ſi cui verbis mandata daturus,
Factitat hæc eadem Chriſtina domeſtica conjunx,
Quando ſuas famulas urgetq; regitq; jubendo,
HEROINA Roſa generoſa & nobilis ortu.
Verum externa loci ſunt hæc ornamima tantum,
Nunc interna domus quæ ſint jucunda notabis,
Quid queat inuentrix miranda induſtria rerum
RANZOVII Herois? quanti monumenta virorum
Doctorum faciat, quæ mundo erepta reducit?
Quanta ſeni pietas? & quæ veneratio Diuûm?
Patria præcelſam conſurgere juſsit in arcem
Prædia, quam ſtruxit concinnis vndiq; muris,
Et ſua cuiq; intus domui conclauia fecit,
Vſibus humanis aptata, & congrua rebus
Cuiq; ſuis, celſis hic poſtibus alta theatra
Saxea, queîs gradibus conſurgunt limina latum
Veſtibulum ante fores, ſcenæ quod præminet vmbrâ
Mirando exornant latus hæc vtrumq; decoro,
Firmantur bis ſex ac ſuſtentata columnis

Rupibus

Rupibus exciſis, ingenti robore factis
Artificum manibus, pulcroq; labore politis,
Sex, latus ad dextrum, ſex ſunt latus adq; ſiniſtrum,
Quarum quæq; ſuos nodos obducitur auro.
Intra tecta domus conclavia ad alta theatri
Verte oculos: hîc cernere erunt quam plurima viſu
Miranda & jucunda ſimul, tum Numine plena.

Intus RANZOVICAE deducta eſt linea ſtirpis
Ex multis Atavis, primaq; ab origine gentis
Huiusq;,in longos poſt deducenda Nepotes,
Gentis habet ſerîem domus hæc, quæ Gentis origo eſt.

Ad vivum cernas, licet, hic in Imagine viuâ
Ipſum RANZOIDEN, quem vix tibi reddet Imago,
Antiquos Reges, virtutum laude Monarchas,
Tum mundo inviſos infeſtà mente Tyrannos:
Hic ebur, hic lapides precioſos, munere miſſos
Finibus a longis: Cano menſas Alobaſtro,
Queîs, velut in ſpeculo, rerum ſe reddit imago,
Dux Florentinus RANZOO has munera miſit.
De nigro eſt itidem menſa hîc exciſa Alabaſtro,
Inclyta Danorum peperit quam Schona, ſed illam
Regius e Danis equitum, de more, Magiſter
Haccius Hölgerus pignus transmiſit amoris.
Huc quasdam, miſit precioſas Gottia menſas,
Sunt quoq; quas pariter propius dedit adſita tellus,
Quam Segeberga tenet Calcis celebrata fodina.
Videris hic factas precioſo marmore menſas,
Quas poſitas vel mox monſtrabit debitus ordo.
Hic aliquid viſu lepidum mirabere vates,
Miſit in Italiam precioſæ munera pellis

Exu-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3525 4° [40:1,-400]

Exuvias Lyncis, precioſaq; terga Zobelæ.
Cauſis non minimis, nec iniquo tramite ductus
RANZOIDES, cepit quæ dona Minutius ingens,
Quem Romana gravi ſedes evexit honore.
Qui magni faciens accepta hæc munera, grata
Mente recompenſans, terræ precioſa remiſit
Vaſa, ex argillâ figuli quæ induſtria finxit,
Ingenioſa, rotæ mirandaq; arte parauit,
Quæq;, Lytargirij fulgenti tincta colore
Naturam ad ſpeculi pellucida reddidit extrâ,
Vix pellucidius vitrum, vix mundius vllum,
Pulſa ædunt vocem campanæ æriſuè ſonori.
Depicta in medio ſunt Arma paropſidis orbe
Gentis RANZOVICAE belloq; & pace probata,
Iſthæc voſa ſolet menſis adhibere ſecundis
RANZOIDES laute cum poſtmenſalia ponit.
Eiuſdem argillæ precioſè facta Salina
Orbe ſaporiferum deguſtum porrigit eſcis.
Malluvium eiuſdem maſſæ, quo munda lauandis
Lympha datur manibus ; quorum mirabile viſu
Lumina quodq; iuuat, mentemq; & ſenſa tuentis.
Artibus, inventiſq; valet Germania quamvis
Humanoſq; licet quam plurima fingit in vſus,
His tamen æternùm vix vnquam æqualia finget.
Aurum atq; argentum, precioſaq; plurima tellus
Gignit, & humanos hæc olim prodidit artus,
Nil ſolidum, fragile eſt terræ quod viſcera gignunt.
Argilla, Illuſtris, fragili quid fingitur, Heros ?
Heorum brevis eſt & vita caduca virorum,
Vitæ, virtutis, mortis, vas fictile ſchema eſt.
Arx abiegna tenet vaſa hæc & condita ſeruat ,
RANZOVII q; Senis placitum depromit ad vſum.

Index horarum, Campanula tempora ſignans
Arcis RANZOVII ſummo de culmine pendet.
Subter tecta domus fons eſt quo profluit vnda,
Dulcis & aucta ſatis, Zythoq; ciboq; coquendis,
Mirando ſtudio fundo deductus ab imo,
Arcis multiplicem ſemper qui cedit in vſum.
RANZOVII non ante habitum quem induſtria fecit.

In medio certo dimenſa palatia circo
Aëris & cæli, clariq; capacia Solis.
Hoc circo viſu quæ ſint jucunda notabis.
Ecce ingens ex ære Draco, viſuq; tremendus
Hiſpidus erectas alas, caudamq; retortus,
Totus dirâ fauce minax, atq; vngue rapaci,
Diſcolor, aurato, viridiq; coloribus, artus,
Subfixus tecto, velut arte, volatilis hæret.
Hic totis tectis pluuiales excipit vndas
Imbribus illatas, mirus datus arte canalis.
Hunc infra extat humi vivo, non labile, Saxo,
Inciſum ſacro ceu Babtiſterion vſu,
Omnino ſimili formâ, quale exſtitit illud,
Quod Conſtantinus Romæ cognomine Magnus
Curauit fieri, quod adhuc dat Roma videndum.
Deſuper huc Draco collectas fauce evomit vndas.
Aſpicit hunc oculis mirum quicunq; Draconem,
Expleri mentem nequit, ardeſcitq; tuendo
Ranzovium hoc mirum & multis memorabile ſeruat.
Hic ad vtrumq; latus ſaxis inciſa videre
Senſibus eximijs ſunt docta noëmata vatis
RANZOIDAE, exſtructam Diuis queis conſecrat arcem,
Atq; operis finem verbis exponit apertis,
Quod non infeſtos exſtuxerit illud in hoſtes,
Sed quoſcunq; bonos placide excepturus amicos,

Quodq;

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3525 4° [40:1,-400]

Quodq; futura Sacris Arx ſit domus hoſpita Muſis
RANZOIDES velut hæc valvis inſcripta profatur:
Huc quicunq; venis, fauſtè & benè Veneris hoſpes,
Addictus Muſis, Iouis & virtutis amator,
Comiter excipient te limina noſtra modeſtum.
En vero invitat tantus quâm humaniter hoſpes
Hoſpitio, quoscunq; bonos tractare paratus.
Iuppiter ô venias huc & tu Phæbus Apollo,
Huc Nymphæ, blandæ charites, Sacræq; ſorores,
Hic Heliconiadum Muſarum commoda ſedes,
Hoſpitiumq; ſacrum, ſedes tribuenda Camænis.
O venerande ſenex; ô ſi juuenilior ætas
Illo flore tibi, leporis quo damna gemebas,
Quo de corporeâ præcepta ſalute docebas,
Nempe tuas Muſas domus hæc peramæna juvaret.

Ecce hanc Ranzoides proauis, patribusq; ſepultis, *Poëta.*
Sanguinis ipſe ſui non immemor atq; parentum,
Condidit hanc, longis poſt ſeq; Nepotibus arcem
Majorum vt cupiant obliuia nulla minores,

Ergone hic pietas & Divi Numinis omnis *Muſa.*
Cultus abeſt, nulla eſt ſuperûm reverentia Diuûm
O Dea, quam ne ſint hæc frivola cuncta timendum.

Non, vates: Divis ſed honos hic ſummus habetur,
Ecce intra muros, intra conclauia phanum
Trino vni Domino ſacrum tibi Chriſte ſacellum,
Chriſte tibi, verboq; tuo, tibi Chriſte ſacratum:
Arcis RANZOVICAE collecta Eccleſia votis
Conueniet ſanctis hic, & pia carmina dicet
Chriſto & dijs ſuperis, capietq; hic verba ſalutis,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3525 4° [40:1,-400]

Ac cænæ peraget Myſteria ſancta ſacratæ.
Vſibus his ſacris precioſam deſtinat aram
Optimus è puro cæſam, produx Alabaſtro.
En, nullus ſpectet Diuos, qui cultus honores
Deſuerit, fiant modo cuncta hæc mente fideli.

Hic quoq; ſignatur res ſancta ac digna relatu.
Limine mox primo, thalamus, quo naſcimur omnes
Pingitur, & ſacro & concinno carmine vatum.
Relligioſa dehinc diſceſsus mentio noſtri
Hic inculcatur, pietatis Imagine factâ,
CHRISTIADAE primum nam ſancti Regis imago,
Tertius addictus fuerat qui hoc nomine ſceptris,
Vt fuit in puncto mortis deſcribitur illic.
Nec procul hinc chari Genitoris Imago Ioannis
RANZOVII, qualis vitam expiravit ad aſtra
Conſpicitur: pietas ô grata ac debita Divis.
Qui fuit in vivos, hunc nec mors tollit amorem.
Inclyta ſemideos mirare ô Cimbria motus,

Sceptrigeri Reges rerum quos edocet vſus
Fercula rara fidem, vobis adſciſcite tales
Heroas: pietate graves, virtutibus amplos,
Qui ſint humanis induti moribus, altæ,
Nec minus in factis deſignent robora mentis,
Qui vos mirentur vera pietate fideq;,
Qui majeſtates veſtras reverenter honorent,
Regia conſilijs qui ſceptra fidelibus ornent.
Hæc pietas, hæc priſca fides, hinc robora, Regnis,
Quæ toties vertit dolus & fraus lubrica fundo.

Inclyte Mæcenas Atavis Generoſe vetuſtis,
Quem ſacræ ſummâ dignantur laude Camænæ,

Quem non natales tantum neq; ſanguinis ortus
Nobilitant, inter tam fortia pectora Cimbros:
Quâm tua te virtus, mens nobilis inclyta, factis,
Extollit, tecumq; tuâ, tua laude potitur
Cimbria, longinquis Clariſsima Cimbria terris:
Laudibus armigeras nam ſimens tollere gentes,
Laudibus extollas præſtanti robore Cimbros,
Matres eſſe Deas quæ talia robora gignunt
Crediderim facilè, tam Martis in arma feruntur,
Tam ſunt Semideis noti virtutibus orbi:
Cimbria quando igitur, quando ſe Dania jactat
Nomine RANZOVIO: Cur non ampliſsima ſedes
Ob gentes celebrata ſuas, ornata niteſcat?
Cur non quisq; ſuos dignetur honore penates,
Auſpicijs quorum gentis proſapia crevit?
Macte igitur virtute ſenex, venerande, bonorum
Vota tibi faveant, pereat quem livor inerti,
Pectore torquet, agens telis furialibus Orci.

En vates tibi Ranzouicæ deſcriptio ſedis
Commoditasq; patet; Cauſa & cur ſurgat in auras:
Tu poſſeſſorem Generoſi nominis amplum,
Tu quoq; legitimos hæredes, omine fauſto
Proſequitor votis, & proſpera carmine dicas.

Dulce, ſolum patriæ, dulce eſt meminiſſe parentum, Poëta.
Corporis vnde artus vitæq; hanc traxeris auram,
Nemoq; tam clarus, nemo tam inglorius extat
Quem patriæ non tangat amor nec ſanguinis ortus,
Si non mentis inops, recta ratione regatur.
Etſi etenim forti quævis ſit patria tellus,
Et locus exiſtat virtuti habitabilis omnis,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3525 4° [40:1,-400]

Luſtrat enim terras & climata lata peragrat.
Extorriq; ſolo manet imperterrita virtus:
Patria terra tamen, quâ nati, quâq; nutriti
Qua dulces Atavos, & Auos, charosq; parentes
Novimus exortos præcunctis afficit oris,
Et deſiderio, naturaliq; movemur
Affectu, patrias & amare & viſere terras.
Grande nefas olim fuit extirpare penates
Moliriue malum, bellis aut tendere contra.
Pro patria pugnare ſuâ cenſebat honeſtum
Quælibet hoc ætas & conſeruare penates
Nunc patriam ſpreuiſſe ſuam, delere penates
Prodere nunc patres, ſanctas corrumpere leges,
Corpore de patrio nunc conuectare rapinas
Ducitur hoc laudi: Corrupta ò moribus ætas.
Rectius ò quante, quanto diuinius Heros
RANZOIDES animi ſincero feruet amore
In patriam, Cimbroſq; ſuos, Diuosq; penates.

Dent tibi RANZOIDE, dent Numina ſancta ſenectam
Longævam & placidam, qui tam pietate moveris
In diuos ſuperos, patriam, dulcesq; parentes,
Dent vitam hic placidam, poſthac ſine fine beatam:
Eſto RANZOVIUM: ſint poſteritatis honores
RANZOVICAE, donec non corruit orbis & æther.
Confirment, faciantq; ratum pia Numina votum
Iuppiter, & ſummo ſincerus ab æthere Phæbus.

IN-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3525 4° [40:1,-400]

INSCRIPTIONES ARCIS RANZOVV SACELLI ET HORTORVM EIVSDEM, INDVSTRIA IPSIVS NOBILISSIMI AC MAGNIFICI DOmini HENRICI RANZOVII, Producis Cimbrici, factæ, & in ſaxis, ualuis & poſtibus ædificiorum viſendæ.

De Caſtro Ranzovv.

CAſtrum Ranzow emit Henricus Ranzouius, pro filio ſuo Caio ab Hanſio Ranzovio gentili ſuo, quinquaginta ſeptem millibus thalerorum: & quanquam nimis carè emptum eſt, tamen id caſtrum, quod cum ſtirpe Ranzouianâ commune nomen habet, & per aliquot centum annos à Ranzovijs inhabitatum fuit, extra familiam ſuam, alienari noluit, Secundum Tiraquellum, qui inquit. Quod homines nobiles & in dignitate conſtituti anxij & admodum ſolliciti ſint, ne principalis eorum domus extra ſuam familiam alienetur. Faxit Deus, ut tam ipſe, quàm ipſius liberi & nepotes, hac & reliquis omnibus diutiſſimè utantur & fruantur.

Ranzouium caſtrum dictum de nomine Ranzow,
Incoluit gens hæc Ranzoviana diu.
Hoc extra ſtirpem Dominum diuendere claram
Noluit Henricus poſteritatis amans.
Propterea pretio multo nimis ipſemet emit,
Tradidit & gnato, motus amore, ſuo.
Omnipotens faxit, ſtirps ut Ranzouia ſedes
Incolat has placidè, poßideatq; diu.

ALIVD.

ET nunc Henricus caſtrum Ranzouius emit,
Quod ſtirpis claro nomine nomen habet:

Sic

Sic eſt, nam nuper Ranzouio id emit ab Hanſo,
Vt nato ferret commoda grata ſuo.
Cui nato? Caio magnis id ſumptibus emit,
Qui patre filius eſt dignus avoq; nepos.
At, mihi dic, quæſo, cur ſumptus fecerit iſtos?
Emptum nam iuſto carius eſſe liquet?
Quod commune tenet caſtrum cum ſtemmate nomen,
Hoc alienari noluit ipſe ſuis.
Tu fac ſumme Deus, pro voto vt ſede fruantur
Hac, reliquisq; pater, filius atq; nepos.

ALIVD.

Quisquis es, parùm ſubſiſte, & quod ſcriptum eſt perlege, vbi perlegeris, perpende.
Ad præſens caſtrum emendum duplex me mouit ratio,
Et quòd commune cum ſtirpe Ranzovianâ nomen haberet,
Et quòd per aliquot centum annos à Ranzovijs inhabitatum eſſet.
An non benè de familiâ merui?
Optumè, viator optume.
Homines enim nobiles, & in dignitate conſtituti admodum anxij & ſolliciti ſunt, ne principalis eorum domus extra ſuam familiam alienetur.
Ad re ædificandum verò & exornandum caſtrum hoc, longum illud tempus, quo non ero, magis me mouit, quàm exiguum vitæ meæ.
An non benè de familiâ merui?
Optumè, viator optume.
Mihi ſtruxerunt alij, grandævus ego gratæ poſteritati.
Verum eum placere cunctis operoſum,
Adſit quisquis amicus: abſit Comus, abſit Momus:
Abſit Ate, à te, à me: nobiſcum Litæ.
His abi, & ſis, ſis: & nos, nos.

Id eſt: Abſit malum adſit bonum. Sis) id eſt, ſivis, ſis tuus. Et nos) linquas nos.

ALIVD

Perfecit 7. L. 1595.

ALIVD.

HAec domus eſt domuum forſan poſtrema mearum,
Inſtat enim vitæ iam propè meta meæ.
Hoc opus eſt operum poſtremum fortè meorum,
Sentio enim gelidam non procul eſſe necem.
Quare trado manum, mortalia cuncta valete,
Mi domus in celſo eſt ædificanda polo.

ALIVD.

SI domus hæc cuiquam non bellè exſtructa videtur,
Hanc linquens nobis corrigat ipſe ſuam.

ALIVD.

QVi nihil ædificas, aliena quid improbe carpis?
Hæc damnare caue, uel meliora ſtrue.

ALIVD.

SI domus eſt elegans, aut ſi quâ parte uidetur,
Invenisse virum gaudeo, cui placeat.

ALIVD.

SI DEVS omnipotens noſtram non protegit arcem,
Nil hominum vires excubiæq; valent.

HENRICVS RANZOVIVS
AD HOSPITES.

HVc quicunq; venis, fauſtè & benè veneris hoſpes,
Comiter in noſtrâ ſuſcipiere domo.

ALIVD.

HOſpes amice veni, tecto ſuccedito lætus,
Cuncta patent, animus ſed magis ipſe patet.

ALIVD.

AVt linguâ, aut manibus pœnas eſt ille daturus,
Audeat hanc quisquis contemerare domum.

ALIVD.

OMnipotens faxit, ſtirps ut Ranzouia ſedes
Incolat has placidè poßideatq; diu.

INSCRIPTIO SACELLI ARCIS EIVSDEM.

QVod decet atq; pium eſt, hoc arci ritè ſacellum,
Nobile coniunxit, Nobilis Author, opus.
Scilicet Henricus renouans RANZOVIVS arcem
Hanc natis, ſacrum condidit hoc ſuperis.

INSCRIPTIONES CRVCIS IN MEDIO SACELLI ERECTAE.

DE cruce pendentem mortalis reſpice Chriſtum,
Victima qui pro te ſanguinolenta fuit.
Vnicus intactæ matris celſiq; tonantis
Filius, ut uiuas, pertulit ipſe necem.

ALIVD.

NOn lignum vanus: non mortua viuus adora,
Sed, cuius parua hic pendet imago, DEVM.

Inſcriptio Crucis, ſuper altare poſitæ.

Aſpice mortalis, pro te data victima talis.

Ibidem, ſub cranio legitur.

ARCIS RANZOVV INSCRIPT.

Momento breuis hæc, certæq́; obnoxia morti
Vita, quaſi fumus, bullula, floſq́; perit.
Cur ergò teneris (proh ſtulti) fidimus annis?
Cur non Sponte mori diſcimus ante diem?

INSCRIPTIO IMAGINIS IOANNIS RANZOVII, *Equitis aurati, mortui*.

Anno Domini 1565. Iſt Herr Johan Ranzow / den 13. Tag Decembris Abgecontrafeyet / Als er den vorigen Tag / Gottſeligen in dem HERRN entſchlaffen / ſeines Alters 73. Jahr vnd ein Monat.

IMAGO REGIS DANIAE, CHRISTIANI III. *mortui, ſic inſcribitur*.

CHriſtianus Rex Daniæ nom. tert. piè obijt Anno 1559. 1. Ianuarij: Vt prædictum illi erat in ſomno.

L. DOVSÆ FILII EPIGRAMMA

In Pomarium horti Ranzoviani.

HIc ubi ſublimes ſurgunt Pomaria in auras,
Nympharum loca ſunt quondam habitata choris.
Gratia magna tibi, Ranzovi: tu facis, ut ſit
Iam nemus Aonidum, quod Dryadum antè fuit.

IN LEPORARIVM ET HORTVM SVVM.

HENRICVS RANZOVIVS, *Produx Cimbricus*.

AEripedes ceruos, Damas, leporeſq́; fugaces
Hic alit inſigni fertilitate locus.
Quà mihi ſæpè placet noſtrâ procul arce morari,
Quò pedes incedo, quò feror altus equo.
Hic canibus lepores uenor, falcone volucres
Inſequor: aut iſtas figere glande iuuat,

Aut alia id generis Syluestria ludrica verſo:
Nam ſunt hæc animo gaudia grata meo.
Nonnunquam ſtudium vicino impenditur horto,
Et certo fragiles ordine pono pyros.
Aut trunci germen ſuperaddens inſero malos,
Aut herbas metis colloco rite ſuis.
Sæpè etiam arboreâ ſubſidens feſſus in umbrâ,
Doctorum egregios, voluo reuoluo libros.
Sic mihi tempus abit, ſic tædia fallo ſenectæ,
Intereà tacito mors ſubit atra gradu.

Dominus horti ad hoſpites

QVisquis in hoc, animi cauſſâ ſpatiabitur horto
Ad tactum, aut raptum nil ſciat eſſe ſatum.
Tantum oculis dulcem & naſo dare conuenit eſcam,
Nil vltra, Domino me prohibente, licet.

HORTI RANZOVIANI LEGES, SVB PERSONA IANI BIFRONTIS.

RAnzouianum hortum, qui animi aut voluptatis cauſſâ inuiſeritis, haſce leges ante omnia capeſſunto.
Anticam modeſtè ingrediuntor:
Quò vis quisq; ambulanto:
Quæ vis quisq; perluſtranto.
At at, hoc dico & edico feriò:
Hoc moneo & admoneo ſedulò:
In viridario ſcapum ne confringunto:
Flores ne decerpunto:
Semen fructumuè ne auferunto:
Radices ne effodiunto:
Stirpem puſillam ne attrectanto:
Areolas ne conculcanto:
Ac, ut verbo dicam multa, hilum ne attinguntor.

Qui

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3525 4° [40:1,-400]

IN ARCEM RANZOVV EPIGRAMMATA.

Qui ſecus faxint, & furaces manus ad tactum, & raptum extulerint, id eſt, partem aliquam clepſerint, rapſerint,
Inconſulto hortulano noſtro,
Aut verberibus mulctantor,
Aut prorſus relegantor,
Ad fuſtitudinas, ferricrepinas inſulas,
Vbi viuos homines mortui incurſant boues.

Ollis verò, qui florum, frondium, Pomorum & fructuum aliquid petierint,
Pro cuiuscunq; perſonâ, pro rerum copiâ,
Pro anni tempore hortulani largiuntor.
Ardeliones, ſcurræ frugiperdæ, lurcones procul arcentor:
Seruorum importunorum greges excluduntor:
Si quos tamen miniſterij cauſa voluerint, modeſtos introducunto.
Alueolis, latrunculis, talis, qui ſe delectare maluerint, modò fiat modicè, nemini vitio dator.

Qui noluerint, conis in Sphæriſterio ludunto.
Sed hoc citra languorem, cis ſudorem illud.
Atqui hîc, ne baptizatos baptizet Neptunus denuò cauento:
Deſuper pluit, & ex inſperato, cauento.
His actis Deo trinuni gratias agunto:
Vitamq; & ſalutem Henrico Ranzouio, eiusdemq; familiæ uniuerſæ precantor.
Ac ſic plurimùm auento, longùm valento.

EPIGRAMMA.

Solo dante Deo, cuius benedictio ditat,
Fertilis omnigenis fructibus hortus erit,

PRIAPVS HORTI CVSTOS.

IN ARCEM RANZOVV EPIGRAMMATA.

HVnc meus in medium Dominus me condidit hortum,
Terrorem vt tacitis furibus incuterem.
At tu, quis metuet ſimulacrum immobile dices?
An dubitas? aures arrige, pauca loquar:
Conſcia mens ſcelerum leuibus terretur ab umbris,
Conſcia mens recti fulmina nulla timet.

IDEM AD FVRES.

QVisquis in hæc furtim reptas viridaria noſtra
Tangere furaci poma, caveto manu.
Si non obſequeris, faxit Deus omne quod opto,
Cum malis noſtris, ut mala cuncta feras.

ELEGIA.

Rem memoratu dignam, quæ in Arce RANZOVIA ante aliquot annos, accidit, exponens.

Fidus miniſter ære multo carior.

ESt regio, Holſatis Ducibus quæ ſubdita paret,
VVagria conſueto nomine docta ſuo.
Arx fuit hic olim, Neoslagia nomine dicta,
Sed præſens ætas non meminiſſe poteſt:
Hæc triplici vallo, triplici circundata foſſa,
Stagnum piſce ſcatens nec procul inde fuit.
Ranzouius poſſeſſor erat, ſed triſtia tandem
Nobilis hic dictâ paſſus in arce fuit.
Duriter à Slauis obſeſſus, quicquid habebat.
Deſeruit, uitæ conſuluitq; ſuæ.

Nam deſperatâ re, per ſtagnumq́; vadumq́;
 Ipſe natans, arcem liquit opesq́; ſimul.
Cætera turba ſuo miſerè ſe dedidit hoſti,
 Cuncta auidæ cuius diripuere manus.
Cumq́; iuberentur veteres migrare Coloni,
 Inueniebatur ſpretus in arce puer,
Qui ſeruire coco conſueverat, is prece multâ
 Obtinuit, quoniam corpore paruus erat:
Vt ſecum auferret, quantum portare valebat,
 Mox humeris puerum ſuſtulit ipſe ſuis,
Nempe ſui Domini natum, quem pectore fido
 Dilexit, pueri captus amore puer.
Communis fuit his luſus, commune periclum,
 Communis tandem venit vtriq; ſalus.
Ranzovijs etiam poſt annos reddita multos
 Sunt bona, quæ Slaui diripuere truces,
Impenſisq́; nouis arx eſt conſtructa nepotum,
 Sed fuit hæc alio conſtituenda loco.
HENRICVS RANZOV produx modò poßidet illam,
 Quæ de Ranzouio nomine nomen habet.

EPIGRAMMATA.
IN ARCEM RANZAVV.

Ad

HENRICVM RANZOVIVM,
PRODVCEM CIMBRICVM,

Hæredem: σύν εὐχῇ τῆς σωτηρίας.

QVæris: Ranzouiana cur in auras
 Surgant prædia tam repentè celſas
Cultu ſplendidiore quàm fuerunt?
Et quis Dux operis uti requiris?

Aulam

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3525 4° [40:1,-400]

Aulam Iuppiter ac thronos olympi,
Sedes Cynthius atq; templa Deli:
Idam ſed Venus extruens adornat:
Sedes patria, cuiq; quæ Deorum
Vnde antiquitus hoc genus tulêre
Produx Ranzouius patrum ſuorum
Natalisq; ſui locos adornans
Factis RANZOVIUM celebre reddit.

ALIVD.

PRodux inclyte, floridis iuventus
Si, ſtet viribus & uigore pleno,
Qualis cum Leporis crucem gemebas,
Tot duras animalculiq; clades,
Fraudes, inſidias pericla vitæ,
Pacati, penitusq; non nocentis:
Nimirum hîc Heliconis apta ſedes,
Muſis Aönijsq; fons & hortus
Sacris irriguus ſcateret vndis:
Hic & Phæbus & artium Minerua,
Quin hic caſta Venus ſederet Ipſa:
Sed poſtquam ſatis integræ recedunt:
Et vires & amica pepla Muſis:
Quod vitæ ſupereſt Ioui ſacremus.

ALIVD.

HIc locus eſt celebris quo nobile ſtemma creatum
Quo gens Ranzovici ſanguinis orta fuit,
Nominis hoc etymon noua quo proſapia ſurgit,
Indicat antiquis quæ numeratur Auis.
Nam natale ſolum, uirtutis origine, quondam,
Nobilum ſueuit conſtituiſſe genus.

Non

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3525 4° [40:1,-400]

Non tamen hoc paucis deductum conſtat ab annis
Tot proaui, tot Aui, tot vignere Patres.
Armis quos acuit Mars, quos toga ueſtijt, & quos
Effulſiſſe diu fecit Equeſtre decus.
Ecce ad te redijt patriæ nunc ſedis origo
O uicedux, Regum, uir uenerande, decus.
Olim qui genuit fortes, longo ordine, patres,
Te nunc hæredem uult locus ille ſuum.
Scilicet hæc ſuperum larga eſt promiſsio Diuum,
Sicq; uiros pietas intemerata beat.
Viue igitur, Venerande ſenex, neq; conde ſepulcro
Lumina, ni uideas Neſtoris ante dies,
Teq; iuuent patres, ſeries te longa Nepotum,
Quottidie hi poterunt quos memerare lares.
Te ſiluæ patriæ, te ſtagna ſonantia circum
Delectent longo tempore, Diue ſenex.
At plenus uitâ quando tua lumina claudis,
Numinis æternum ſit locus ante thronum
Sis igitur Columen Muſis dum uiuis honeſtis
Poſt tibi dent uates ſecula longa, uale.

ETERICA.

Quando hæreditaria inclyti RANZOVII poſſeſſio ad Generoſum ac Magnificum Dominum producem peruenerit, ædificatumq; ab eo fuerit.

ConſeCrat heC sVperIs Vera eX pIetate ſaCeLLVM — Annus emptionis 1590.
RanzoVIVs, Longæ poſterItatIs honos.

Alterum.

ArCem hanC eXſtrVXIt Ranzoæ GLorIa gentIS — Annus exptæ ædificationis 1591.
HenrICVs: gentIs gLorIa CLara ſVæ.

Tertium.

Annus finitæ ædificationis 1594.

EXpertVs proaVIs hanC arCem ConſeCrat Heros,
VIVere qVos Longa poſterItate CVpIt.

In Henricum Ranzouium.

CVm tibi vitalis præberet luminis auras
Patria, Ranzoi, tùm tua dicta parens.
At nunc, dum pulcris exornas arcibus illam,
Reſtituens veteres, ædificansq; nouas,
Quisnam te patriæ columen, uel iudice Momo,
Et patriæ uerum deneget eſſe patrem?

Petrus Lindebergius.

ANNO

M. D. XCV.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3525 4° [40:1,-400]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3525 4° [40:1,-400]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3525 4° [40:1,-400]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3525 4° [40:1,-400]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3525 4° [40:1,-400]

3525

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3525 4° [40:1,-400]